

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan srečer, izimki nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemam za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brž pošiljanja na dom za vse leto 18 gld., za četr leta 8 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četr leta. — Za tuge dežele toliko več, kolikor poštnina znaša.

Za oznanila plačuje se od četristopne petit-vrste po 4 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljenstvo je v Gospodskih ulicah št. 12.

Upravljenstvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t.j. vse administrativne stvari.

Avstrija in Slovani.

Uprašanje o federalističnem ustroju avstrijske države ni baš novo in se je razpravljalo o njem že mnogo. V novejšem času pisalo se je nekoliko manj o tem predmetu, o katerem bi bilo težko povedati kaj, kar se že ni omenilo opetovan.

Da je posebno slovanski narod v Avstriji največji prijatelj federalistične oblike, je povsem naravno. Nobeden drug ne čuti bolj teh zlih posledic dualizma, nego baš Slovani, ki so v jedni kakor v drugi državni polovici v hudi borbi z vladajočima narodoma, to je z nemškim in madjarskim. Federalistična oblika države še le dala bi tudi Slovanom samoupravo, storila bi jih deležne vseh pravic, za katere se morajo boriti danes nasproti dvema privilegovanim narodoma, katera hočeta izključno vladati v avstro-ogerski državi.

Da se vračamo danes na to uprašanje, nam daje povod članek, ki ga je prijavil mladočenski poslanec Kramar, v katerem pobija centralistične tendence in toplo zagovarja federalizem ter dokazuje, kako potrebno je krepko, jasno in solidarno postopanje vseh Slovanov v državi. Nemška levica bodo morda vendar prišla slednjic do spoznanja, da centralistična oblika ni kakor ne ugaja Avstriji. Seveda ni gotovo, da bi ta stranka pripoznaла odkritosčno, da je dolgo vrsto let težila po nemogočem cilju.

Istina pa je, da Avstrija ne bodo imela prej pravega notranjega miru, dokler se ne preustroji po federalističnem načelu. Sedanje poniževalnostanje, v katerem se nahajajo večinoma Slovani, ne more trajati dolgo. Mnogo se jim je že moralno dovoliti, akopram baš volilna pravica njihova postane mnogokrat iluzorična vsled krivičnih volilnih redov. Slovani razvijali se bodo, kakor vsi drugi narodi in nihče ne bodo jih mogel ovirati na tem potu.

Poprijeli se bodo vsi politike Mladočehov, ker se bodo preverili, da je to jedino sredstvo, da dosegajo svoja prava. Dokler vsi slovanski narodi avstrijski ne bodo imeli poguma, da resno nasprotujejo vsaki centralizirajoči vladi, bodo mogoč sistem Taaffeov. A v trenutku, ko bodo vsi Slovani prišli do spoznanja svoje moči, postal bodo tak sistem nemogoč. Zdi se nam — pravi Kramar — da se povsod že kažejo ugodna znamenja.

LISTEK.

Gallusova in Mozartova slavnost na Dunaji.

Koncem novembra meseca je Ambrožijev društvo na Dunaji slavilo spomenico Gallusovo in Mozartovo v kat. resursi, pri kateri je imenovano društvo (v mešanem zboru) pelo več skladb imenovanih skladateljev. O Gallusu govoril je pri tej slavnosti naš rojak, gospod Josip Mantuan in nemškem jeziku govor, katerega prevod podamo svojim čitateljem.

Velečastita gospoda! Dvanajstega julija tega leta bilo je tristo let, odkar je preminil jeden največjih kontrapunktistov in za nas Avstrije najznamenitejši godbenik glasbene umetnosti. Bil je Jakob Gallus Porojen je bil leta 1550. na Kranjskem in kakor je sedaj verjetno v Ribnici na Dolenjskem.

O njegovi nežni mladosti ne vemo ničesar, kar moremo povedati o njegovem šolanju, pridobimo le po sklepih. Na sigurnih tleh smo še-le z letom 1580.

Na vsak način našel bode grof Taaffe mej Čehi najodločnejšo opozicijo. Časi Staročehov minuli so za vselej, kajti narod je uvidel, kam ga je dovedla politika oportunizma in popustljivosti. Čehi so narod, ki ima svojo zgodovino in ve, kaj so za Avstrijo. Pretrpeli so dosti zaradi svojih zmot in zaradi svoje geografske lege, a zdaj nečejo biti več popustljivi, ker imajo vero v svojo bodočnost, kakor tudi v bodočnost Slovanov sploh. Moti se, kdor misli, da se bodo mladočensko gibanje kmalu uletelo in da se narod povrne k oportunistični politiki Staročehov.

Centralizatorične tendence vladajo zdaj prav močno, grof Taaffe dovedel je centralizem do vrhunca svoje moči. Centralizem je tako močen, da se skoro nikdo ne upa protestovati proti njemu. Jedini Čehi se ne boje storiti to odkrito, a malo po malo pridružili se jim bodo tudi drugi slovanski narodi, opozicija proti centralizatoričnim tendencam rastla bode vedno in položaj postajal bode vedno težavnejši. Vsi, katerim je bolj pri srcu blagor države uego pa oblika vlade, uprašati se bodo morali prav resno, se li ne stvarja velika nevarnost za državo z opasno centralizirajočo politiko.

Nič ne opravičuje centralizma — sklepa Kramar — jedino le federalizem podaja mogočnost, da ostane država silna ter da pridobe svobodo tudi pojedini narodi. Če bodo zmagal federalizem, bodo to le na korist državi in narodom, kateri žive v nej.

Državni zbor.

Poslanska zbornica.

Na Dunaji dne 10. decembra.

Ob 10. uri v jutro otvoril je dr. Smolka sejo in dal besedo posl. Brzoradu.

Governik praša vlado, kaj je ukrenila glede podpore za poškodovane česke okraje. Žalostno se mu zdi, da namestništvo sile ne spozna, ter želi, da vlada hitro pomore dokler ni prepozno. Če 60.000 gld. da za dirke, bi za poljedelstvo pač lahko kaj več dala. Dirke so le v prid bogatašem, sosebno Dunajskim, katerim pripadata $\frac{1}{3}$ teh novcev. Ko je Falkenhayn razvil svoj agrarni program in govoril o oproščenji kmetov od mnogih doklad, misil je governik, da se bodo res kaj storilo za kmeto-

Od tedaj pa do leta 1585. bil je kapelnik škofa Olomuškega, kar je z listinami potrjeno. Od 1. 1586. pa do svoje smrti je bil v Pragi kot kantor pri sv. Ivanu na Bregu, tu je pa živel bolj baveč se s kompozicijo nego z vodstvom cerkvenega zbora. To je ob kratkem kronologični očrt življenja njebovega.

Opomnil sem že, da o prvi dobi njegove mladosti ničesar ne vemo, ako bi bilo tudi kaj zabeleženega, imelo bi značaj anekdote, torej za nas ni neobhodno potrebno. Znamenitejše pa je uprašanje, kje in kako se je šolal. Smatrali so Gallusa in ga smatrajo še dandanes učencem benečanske šole, češ, ker v obči uporablja pri svojih glasbotvorih razdeljene kore, nazivane „cori spezzati“. Ti zbori dele glasovno tvarino na več delov; ali da porabim izgled: osmeroglasni glasbotvor razdeli se v dva čveteroglasna zpora; vsak zbor ima svojelastno polno harmonijo, kreta se in nastopa sam in napravlja tudi učinke po tem, kakor so glasovi razdeljeni; le sem in tja zvezeta se obo zpora v jednotnem, polifonnem stavku. Res je, da je ta način komponovanje znak benečanske šole, res je tudi, da ga Gallus kaj rad uporablja pri svojih delih, a pravilo mu ni. Vsaj

valca. A kmalu na to izjavil je fin. minister, da ministerski sovet o tem niti obravnaval ni. To ni prav. Kje so vladne gospodarske reforme? Vse do sedanje delovanje obeh zbornic je neplodovito v gospodarskem, kakor v političnem oziru, in zato je prva skrb zastopnikov kmetskih občin, da se resno in možato pobrinijo za svoje volilce.

Posl. Morse y osvrelje veliko važnost avstrijskih kmetovalcev za obstanek države. Ker pa se množi nevarnost konkurence ne le obrtnikom, marveč tudi poljedelcem in to od zunaj, je sedaj pač že zadnji čas, da se kaj ukrene v prid poljedelstvu. Govornik popisuje žalostne razmere po živinskih semnjih in zaključuje svoj govor s pozivom, naj poljedelski minister zahteva večjih subvencij, kajti z malimi sotami, kakor so mu danes na razpolaganje, mu ni možno storiti ničesar.

Minister grof Falkenhayn odgovarja na tožbe o trtni uši, o sadje in konjereji. Sosebno obrača pozornost na poslednjo, ki ima trojni namen, namreč: dajati potrebe moči za vsakovrstne potrebe, kjer se rabijo konji, nadalje preskrbeti s konji vojsko in konečno vzgojiti vrsto konj, ki se morejo meriti tudi z inozemskimi. Čim boljši je konj, tem večja je njegova vrednost v vsakem obziru; zgojiti in prirediti polnokrvne konje, budi smoter pametne konjereje. Kar se pa tiče totalisatéra, ne vidi se mu tako škodljiv, kakor navadna mala lotterija. Pomišljiti je zlasti, da zaostajamo za Ogrsko in da so naši konji večinoma še preslabi za težja dela, kar se mora vsekako premeniti.

Posl. Salvadori govorja o zakonu glede varovanja ptic in izjava, da ptice po najnovejših poizvedbah nikakor ne uničujejo toliko žuželk, kakor se je mislilo. Škode, katere provzroči roparske ptice, so mnogo večje, nego one, katere napravijo ptičji lovci. Povprečno ugonobi vsaka ptica roparica do 1095 manjših ptic na leto. Ako bi se torej roparske ptice pridno lovile, bi se vsekako storilo več v korist pomnoženju ptic, nego s prepovedjo lova. Sam Tridentin polovi na leto do 500.000 ptičev v vrednosti 30.000 gld. in se je v tirolskem deželnem zboru sklenila postava, ki dopušča lov že dné 1. septembra.

Posl. Hompesch meni, da brez dirke ni možno prirediti polnokrvnih konj in se zahvali posl.

tolkokrat, gotovo še večkrat kot „cori spezzati“ nastopa pri Gallusu jednoten polifon stavek. Nad to nedostaje glasbotvorom našega mojstra onih kriterijev benečanske šole, namreč hromatike nekaterih glasov. O tem mi bode še pozneje spregovoriti. A tudi vnanje razmere so zoper navedeno trditev.

Gallus ni bil sam nikdar v Benetkah; to vemo iz predgovorov njegovih del. Na Kranjskem, Dolnjem Avstrijskem, Moravskem, Češkem in v Šleziji, kjer je Gallus živel, kakor lahko dokažemo, ni bilo za časa njegovega šolanja nobenega zastopnika benečanske šole.

Prvi šel je Hasler v Benetke učit se k Andreju Gabrijeliju, a še-le leta 1584., torej pozneje, nego je Gallus razdeljene zbole že porabil bil pri svojih mašah, o katerih bodemo kmalu spregovorili. Gallus omikal se je sam, in sicer po duhovskih domih. Da se je delj časa mudil pri Cistercijanzih v Zwettlu, pri Premonstratih v Brucku in Zabrdovicah, je dokazano. Mi bi ga imenovali autodidakta. V teh duhovskih hišah bil je najprej pevec kot deček, potem kot odraščen tako dolgo, da je stopil kot mojster svoje umetnije na čelo pevskemu zboru

Morseju za njegovo prizadevanje o uredbi konjskih semnjev na Dunaju.

Obravnava se na to prekine.

Posl. Plener predlaga izvolitev odseka 36 članov za posvetovanje o trgovinskih pogodbah.

Posl. Lueger nasvetuje, da v zadevi trgovinskih pogodb izvoljeni odsek povpraša vse kupičiske in obrtne zbornice za njihovo mnenje o teh pogodbah.

Minister Bacquehem opominja, da stopijo pogodbe s 1. februarjem v moč in da se bo obravnavanje tudi v drugih parlamentnih skrajšalo.

Plenerjev predlog se vsprejme in se zbornica ob 4½ popoludne zatvori.

Gospodska zbornica.

Na Dunaji 10. decembra.

Tekom dveh mesecev, v kateri dobi se je poslaniška zbornica sešla 35 krat, ponudila se je gospodski zbornici včeraj stoprav tretjič priložnost, obravnavati o nekaterih malenkostnih zadevah. A še tedaj, kadar je seja določena, in že zdavnata navedana, poseti jo komaj četrtina vseh članov. Obravnave seveda kažejo vedno isto lice, v debati maršikaterem predlogu oglasita se jedva po dva gornika, časih pa celo nikdo.

Ob 12¾ uri opoldne otvoril je predsednik grof Trauttmansdorf o navzočnosti 54 članov sejo, naznani smrt nadvojvode Henrika in soproge njegove ter si izprosil dovoljenja, izreči nadvojvodi Rajnerju sožalje zbornice.

Na dnevnem redu bilo je drugo čitanje zakona o registrovanih pomožnih blagajnah.

Poročevalec Sochor predložil je poročilo, katero je sestavil po nalogu v to izbranega posebnega odseka gospodske zbornice. Poročilo razlikuje se nekoliko od onega poslaniške zbornice in predlaga dodatek k § 4, 27 in 44. ter nasvetuje mej §§ 35 in 36, nov odstanek, v katerem se določa, da smé deželna vlada po potrebi odvzeti pomožnim blagajnam dovoljenje, dajati podpore članom, kakor tudi pobirati denar za posebne namene.

V generalni debati povzame besedo grof Belcredi in naglaša zadoščenje svoje, da se je ustavila nova, takim zavodom doslej nepoznana vrsta članov, namreč vrsta podpornih članov. To je velik napredok, zakaj vsled tega dobole bodo blagajnice takih članov, kateri ne bodo nikdar zahtevali podpore, pač pa sami materijelno in duševno podpirali novo to institucijo. Predlagani zakon ima v prvi vrsti namen, podpirati take člane, kateri so v kakistiski, jeli se to zgodi potom zavarovanja ali milodara to je zgol formalno uprašanje. Zakon utegne postati izbirno sredstvo za zjednačenje socijalnih razlik, kakor zakon o delavskih stanovanjih in žleti je, da bi se oba zakona čim prej dejanski izvršila. Gledé nekaterih malenkostij stavlje bode gornik konkretne predloge v specijalni debati.

V specijalni obravnavi omenil je najprej Inama Sternegg, da naj bi se določil o razpuščenji blagajne dostavila opomba, da sme vlada razpustiti z vezo stoprav tedaj, ako se občni zbor upira sklepnu nadzorstvu, katero zahteva od občnega zobra, da razveljavi kakšen sklep, kateri je nevaren obstanku in uspešnemu delovanju blagajnice.

Grof Belcredi pritrja predgovorniku in predlaga, da se dotična točka premeni tako,

stolice Olomuške. Sedaj pa nastane drugo uprašanje, kako da je mogel Gallus dospeti pri teh razmerah do vrhunca omike v svoji umetnosti?

Odgovor: proučil je dela inih mojstrov. Zajemal je svojo vedo iz del vseh znatenih mojstrov svoje dobe: Nizozemcev, Italijanov, Francozov, Nemcev — znabiti tudi Angležev in Špancev. Sad teh studij položil je v svoje glasbotvore, izpopolnjene po obliku in po vsebinu.

Priča temu so zadače nekaterih njegovih del in njegov zapisniški inventar.

A Gallus pri tem ni obstal, kar se je naučil od inib, temveč postopa samostalno, reformatorično. Tu moramo, da ga ložje razumemo, ogledati si njegovi dve prvi tiskani deli. To so njegove mej leti 1575—1579 komponovane, l. 1580 tiskane maše, (ali prav za prav le izbor maš, kajti tiskanih je le 16) in njegov „Opus Musicum“, tiskan v letih 1586. do 1590. Pri mašah ga vidimo še na konzervativnih tleh — a „Opus Musicum“ kaže nam ga drugače. To je zbirka 475 motetov, ali da rabim moderni izraz, ulog za vse cerkveno leto.

(Konec prih.)

da se društvo razpusti stoprav po preteklih treh, oziroma šestih tednih po pozivu nadzorstva, da je odstraniti določbo, ki se ne strinja s smotrom blagajne, oziroma s predloženo postavo ali štatom dotičnega društva.

Vladni zastopnik Sagasser meni, da nasvet ni dober, ker pozna vsak društvenik ves smoter blagajne in pozna pravila društva, tako, da je vsak odlog poziva nadzorstvenega pač nepotreben in krati prostost oblastev.

Grof Belcredi pravi, da njegov nasvet ne krati oblastom nikake prostosti, a da, kar se tiče premora, hoče nasvet od treh tednov skrajšati na 14 dnij.

Poročevalec Sochor podpira nasvet Belcredi in zakon se vsprejme brez nadaljne debate.

Zbornica voli še konečno 15 članov v železnični odsek in potem se seja ob 2¼ uri popoludnem zatvori.

Govor poslanca dr. Gregorčiča

v 79. seji državnega zabora dne 4. decembra 1891.

(Dalje.)

Opozorjal bi nadalje še na to, da na 29 kilometrov dolgi progi St. Lucija—Cerkno ni ne jedne postajice, dočim se je na progi Tomin—Grahovo v Baški dolini, katera proga je samo 24 kilometrov dolga, ustanovila postajica Podmelec. Takšna postajica potrebna je tudi na prvoimenovani progi, kajti ako tudi dolina ta nima gostega stanovništva, je vendar na St. Viški gori in na nje obronki proti Idrijski dolini mnogoštevilno delavno in intelligentno stanovništvo — kakor sploh po vsem Tominsku — katero zasluži, sodeč po davkih, ki je plačuje in po duševnih svojstvih, koje je dičijo, da pride v ožjo dotiko in zvezo s pošto, posredovalko kulture in duševnega napredka.

Visoki vladi se bode ozirati na to uprašanje, kajti ondotne občine predložile so v tem oziru posebno prošnjo. Glede kraja na državni cesti po Idrijski dolini, kjer bi bilo najprimernejše narediti novo postajico, ne budem usiljeval visoki vladi svojih nasvetov, izrekam pa subjektivno prepričanje, da bi bil v to svrhu primeren kraj Slap, ki je središče trgovini visoko razvite obrti s tkaninami in leži prav blizu poštne ceste. Od tod mogla bi se poštua zveza popolniti tako, da bi hodil pošten sel na pošto na St. Viško goro, kjer bi se dala ustanoviti pošta.

Priporočam to zadevo blagohotnemu uvaževanju visoke vlade.

Sedaj preidem na Kras. Visokočislanim gospodom je znano, da zavirajo poštne in brzjavne zvezze na Krasu zlasti južni vetrovi in snežni zameti, in sicer tako, da prekinejo te zvezze časih kar za več dni. Pri taki priliki mogla se je pred nekaterimi leti vzdržati brzjavna zveza Dunaj—Trst samo preko Predela in Gorice, poštna zveza preko Postojne, Vipave, Gorice in to s poštnimi vozmi. Sreča, da je bilo to sploh mogoče, kajti pogostoma se primeri, da celo poštno zvezo po Vipavski dolini moti burja, razsajajoča na nekaterih krajih posebno siluo. Zato opozirjam Njega ekscelenco gospoda trgovinskega ministra na cesto, katera bi mogla služiti za rezervno poštno cesto, ker je po njej burja jako neognatna. V mislih imam 30 kilometrov dolgo konkurenčno cesto iz Gorice v Rifenberg in ne kakih 8 kilometrov dolgo stransko progo po braniški dolini do Raške konkurenčne ceste, katera se mej Vipavo in Št. Vidom na Kranjskem zveže z državno cesto. Orografične razmere v teh krajih so uzrok, da na imenovani progi ne divja burja s toliko močjo, kakor v sosedni Vipavski dolini in vsled tega je tu mogoče z vojaštvom operirati celo tedaj, ako je to na paralelni tekoči državni cesti vsled atmosferičnih revolucij nemogoče.

Imenovana rezervna poštna cesta ima samo jeden ali jako čuten nedostatek; v Braniški dolini ni povsem izgotovljena. Razni uzroki so zakrivili, da to nadaljevanje ni uvrščeno mej konkurenčne ceste na Goriškem. Izdelana je na troške zasebnikov in mejnih občin s pomočjo doneskov, mej katerimi je omeniti donesek Nj. Velečanstva cesarja in doneska države in dežele.

V tem vinskem okraju pa so bile nekatere letine slabe, nastala je filoksera in ostanek pobila je preteklo leto izredno huda toča, tako da dela ni mogoče nadaljevati. Prosim torej Nj. ekscelenco gospoda trgovinskega ministra, da v interesu svojega resorta izvoli pri ministerstvu notranjih zadev pri-

poročiti to progo za primerno pomoč. Strategično važnost te ceste pripoznali so vojaški krogi, poštno pomembno pa sem razložil jaz. Prosim, da se potom poizvedb poizvle, je li je vse tako.

Ker govorim baš o poštnih cestah, budi mi dovoljeno omeniti, da je poštna cesta iz Vipave v Gorico, zlasti pri Ajdovščini pod Lokavcem v veliki nevarnosti in to ne samo vsled burje, nego tudi vsled hudournikov, imenovana Grojšeka in Lokavščeka, ki po močnem dežju dovažata ogromno mnogo peska in gramoza na cesto. Ako ostane vse tako, kakor je sedaj, utegnilo bi se primeriti, da bi c. kr. pošta ne mogla voziti niti po Vipavski, niti po Braniški dolini, ker slednja še ni dogovorljena, prva bi pa mogla biti porušena, kar bi za isti okraj pomenilo toliko, kakor da ni nikake poštne zvezze. Dovoljeno mi boli torej, da oponozim na te hudournike gospoda poljedelskega ministra in da priporočam hitro pomoč, kajti hudournika ništa samo cesti, ampak tudi travnikom in njivam nevarna.

(Dalje prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 13. decembra.

Državni zbor.

Pri razpravi o proračunu poljedelskega ministarstva stavljal je mladočenski poslanec dr. Brzorad predlog, da je brisati iz proračuna predlagano vsoto 60 000 gld. za nagrade pri dirkah. To je gotovo izbornen in tako umesten predlog, kajti ves svet je do dobrega prepričan, da Dunajske dirke niso drugačne nego zgol in jedino zabave za aristokrate in manipulante pri totalizatorju. Žal, da ni upanja, da bi zbornica vsprejela predlog dr. Brzorada, kajti, kakor vse kaže, glasovali bodo zanj samo Mladočehi, nemški nacijonalci in protisemiti, dočim bodo veliki klubi glasovali za predlog vlade. Nemška levica, v strahu za svojo popularnost, predlagala bode, da je ustaviti samo 20 000 gld. za Dunajske dirke, 40 000 gld. pa da je razdeliti mej konjerejo pospešujoča društva v posameznih kronovinah.

Češki trgovci.

Gremij Praških trgovcev bil je doslej vedno v rokah Nemcev oziroma židov. Te dni vršil se je poseben shod čeških članov tega gremija in nagašalo se je, da je nekdanji krščanski in jedino trgovski interesom služeči gremij postal sedaj torišče židov. Predlog, da naj vsi češki trgovci izstopijo iz gremija in si ustanovijo svoj lastni gremij, se je vsprejel jednoglasno in volil se je poseben odsek, kateremu je nalog, storiti potrebne korake pri vladi in pri trgovinski zbornici.

Ogerski zbornici

predložil je nove trgovinske pogodbe minister Baros in jim dodal velezanljivo poročilo, v katerem naglaša zlasti to, da, ako nove pogodbe tudi ne bodo izpolnile vse nade vanje stavljenje, bodo vendar za deželo velikanske koristi, kajti ustvarile bodo stabilnost, ki je posebno v trgovini nujna in važna potreba. Revizija carinske pogodbe z Nemčijo imela je že tako ugodnih posledic, kajti leta 1889. se je iz Avstro-Ogerske, v primeri z letom 1884. izvozilo blaga za 120 milijonov več, dočim je Nemčija upeljala v nas le za 4 milijone več blaga. Te ugodne številke veljajo pa samo za agrarno Ogersko, ne pa za nas.

Vnajme države.

Francoska vlada

prebila je te dni v senatu generalno skušnjo o cerkveni debati, katera se bode v petek začela v poslanski zbornici. Na neko interpelacijo senatorja Dideja, ki je zahteval od vlade, da naj izvršuje svoje pravice, da se bode duhovščina udala zakonom in naredbam, prešla je zbornica na dnevni red, kakor ga je zahtevalo ministerstvo, in sicer s 211 proti 57 glasom. — Vlad je ta izraz zaupanja jako velika moralna podpora, kajti vzliz temu, da postopa popustno, a vendar odločno proti izvestnim agitacijam dubovništva, vendar ne mara pripoznati ločitve cerkve in države.

Nemški socialisti.

V taboru nemških socialistov nastal je razpor, ki utegne postati opasan za vso stranko. Vodje socialistov, državni poslanci in njih novinarski pomočniki se sicer na vso moč trudijo, da bi pred narodom očrnili tista nezavisna socialisti, kateri hočejo obraniti socialistizmu revolucionarni značaj. A tudi nezavisi socialisti ne čakajo mirno, kaj se bode zgodilo z njimi, nego agitujejo vstrajno in dosledno ter bodo, kadar pride zopet do volitve, delali Bebelovi stranki velike zapreke.

Kineški ustanek

se vedno bolj in bolj razširja. Angleški listi, kateri dobivajo najtočnejša poročila, poročajo, da so v boju pri Tieu-tsin-u godile se take stvari, da je groza. Obé stranki bojevnikov sta se z neusmiljeno srdivostjo borili in pobijali so se tudi ranjeni. Ustanek

Dalje v prilogi.

se vse bolj razširja, vzlič temu, da je kineška vlada vse svoje moći zastavila, da ga uduši. V ustanek so zapleteni tudi mnogi uradniki, a posebno senzacijo vzbuja to, da je angleški misijonar Parker kar nanadoma izginil s svojega bivališča.

Dopisi.

Iz Celovca 11. decembra. [Izv. dop.] Znana debata v državnem zboru o ljudskih šolah na Koroškem, potem 33 prošenj za slovensko šolo iz raznih občin slovenskega dela naše dežele in pred vsem naša slovenska deputacija, ki se je konec preteklega meseca predstavila naučnemu ministru na Dunaju, vse to razburilo je neizmerno živce našim Nemcem, ki v poslednjem času neznansko kruto postopajo zoper vsakega, kdor se slepo ne klanja njihovim zahtevam in kdor jim ne privošči takega miru, kakoršnega si želijo, namreč da bi se Slovenci njim brezpogojno udali in da bi nad njimi gospodovali le oni sami. Tak mir si želijo naši nasprotniki, a to so brumne želje, katere doseči se jim ne bode več posrečilo. Časi vednega hlapčevanja Slovencev so minuli! Tudi mi postajamo faktor v državi, s katerim bode treba računati prej ali slej tudi našim najkrutejšim zatiralcem.

Občinske volitve, katere se ravnokar vršijo po Koroškem, so našim nasprotnikom pač do cela glave zmedle. Ne morejo si misliti te zastope v slovenskih rokah, ker dobro vedo, kolikega pomena je to, so li oni v občini gospodarji ali ne.

Po hudi borbi zmagala je naša stranka v Kotmari vesi v dveh razredih; naših odbornikov je osem, nasprotnih štiri. Volitev vršila se je povsem pravilno in naši zmagali so le z večino štirih in šest glasov, ker je skoro iz samih nasprotnikov sestavljena volilna komisija vse storila, da bi zmagala, in če tudi je več veljavnih glasov naši stranki odbila, vendar je propadla. Razljuteni nad tem izidom, uložili so baje nasprotniki pritožbo zoper volitev in prav radovedni smo, kake uzroke da so navedli v to.

V Libučah, kjer so naši navzlič hudem pritisku Pišerških nemčurjev vpričo c. kr. vladnega komisarja postavno zmagali v dveh razredih ter si po dolgoletni borbi prisvojili večino v občinskem odboru, so nasprotniki tudi brez vsakega uzroka uložili protest ter zahtevajo, naj se volitev ovrže in na novo razpiše, ker so oni propadli.

Na Žihpoljah so naši propadli, ker so bili premalo oprezni in so nasprotniki le s par glasovi večine zmagali, ko so sami delali si razna pooblastila ter kar na svojo roko podpisovali tuja imena in s takimi pooblastili so potem volili ter si zmago prisleparili. Naši pa so uložili proti tako goljufivemu postopanju pritožbo in vsa ta zadeva nahaja se sedaj baje v rokah c. kr. državnega pravdnika.

V Št. Jakobu v Rožni dolini, kjer je bil neznanski pritisk od nemčurske strani in so hoteli nasprotniki po vsi sili dobiti to občino v svojo last, da bi bili na ta način ves 13letni trud te občine za slovensko šolo z jednim hipom pokopali, zmaga je dne 9. t. m. naša stranka sijajno v vseh treh razredih. Borba bila je huda, volilcev pa toliko, kakor še nikdar poprej. Ves trud Roženskih grajskih uradnikov, v prvi vrsti znanega Simeka, in Beljaških mogotcev bil je zastonj. Št. Jakobčani so tudi to pot, kakor doslej zmirom, pokazali, da se povsem zavedajo svojih pravic in ne bodo prenehali korakati tudi v prihodnje po tem potu, katerega so nastopili. Slava jim!

V Svetini vesi, kjer uzorno županuje že več let g. Štih v popolno zadovoljnost svojih sobčanov in kjer doslej nasprotne stranke niti bilo ni in je tudi v resnici še sedaj ni, uprizoril je vodja grof Eggerjeve fužine (Tobeitz) na Bistrici pravi divji lov nanj in se je morala vsled tega že drugič volitev odložiti, in sedaj sicer na ukaz c. kr. okr. glavarstva v Celovcu na nedoločen čas. Na vsak način ga hoče Tobeitz spraviti s poto — in to najbrže na migljaj iz Celovca. Poznamo se! To pa vse le zaradi tega, ker se je kot odposlanec pridružil deputaciji, ki se je podala do ministrov na Dunaj. Vsak, kdor ima le kaj zaslужka pri fužini na Bistrici in ima volilno pravico, moral se je zavezati, da bode volili po njegovi volji, drugače se mu bode v 24. urah brez usmiljenja odpovedala služba. S takim nezaslišanim pritiskom hoté vreči Tobeitz in njegovi uradniki za občino zaslужnega g. Štiha le zaradi tega, da bi potem Ghon na Dunaju lehko s prstom kazal na ta slučaj in bi motil javno mnenje s tem, da se ljudstvo ne strinja s

Štihom v zadevi naših pravičnih tirjatev in ga je zaradi tega na tak način strmoglabilo, ker je zgubil zaupanje, katero je prej užival.

Na Bistrici in v Svečah, kjer stoluje gorjeni paša Tobeitz, so naši po neizmerno hudi borbi zmagali s sedmimi odborniki; nasprotniki s pomočjo fužinskih uradnikov in tamošnjih učiteljev pa s petimi pristaši. Pritisk bil je nezaslišan, zaradi tega pa toliko bolj slavna zmaga. Boditi nam pa le dovoljeno uprašati, ali je tako postopanje, kakeršno je v navadi pri vodji Tobeitzu, postavno? Ali je to prosta volitev, kakor jo veleva postava? Čakati hčemo le še na izid občinske volitve v Svetni vesi, potem pa bomo v tej zadevi govorili kategorično — ako treba pred sodnijo.

Tudi po drugih krajih slovenske Koroške se naši dobro držijo in upamo, da se bodo povsed, kjer je kaj upanja do zmage, podali Slovenci z uspehom v boju ter si priborili sedaj za nas najvažnejše postojanke — občine — v svojo last, da ne bodo nad njimi gospodovali nasprotniki, ošabni Nemeji. Zatorej le pogumno na delo in ne udajmo se! Zmagamo lehko povsed, ako smo pametni in se ne damo preslepiti po sladkih besedah nasprotnikov naših. —

Nenavadni užitek napravil nam je včeraj zvečer g. Alojzij Lavrenčič iz Postojne s svojim izvrstnim igranjem na citrah. Na poti v zlato slovensko Prago, mudil se je čez noč tudi v našem ponemčenem Celovcu, in ker mu slavna naša vlada ni dovolila koncertovati po Koroškem, povabili smo ga v svojo klubovo sobo k „Sandwirthu“, kjer nam je v privatni družbi zaigral prav ljubko in krasno nekaj komadov tako izvrstno in mojstersko, da ga ne moremo dovolj prehvaliti in mu le želimo obilo uspeha na daljnem njegovem potovanju.

Vest, ki ste jo prinesli v včerajšnji številki Vašega cenjenega lista, da se namerava pri nas v Celovcu v kratkem naseliti jeden izmej gospodov odvetnikov iz Celja, nas je veselo iznenadila in si iz vsega srca želimo, da bi se tudi prav kmalu obistinila. Slovenskega odvetnika, ki bode z nami delil veselje in žalost, tu živo potrebujemo, in preverjen naj bode, da bode našel tukaj na naši strani obilo odkritosrčnih prijateljev, ki mu bodo šli posebno s početka v vseh zadevah prav radi na roko. Tudi klijentov si bode lehko pridobil, posebno ako jim bode ceno postregel. Pred vsem pa bode moral biti energičen in neustrašljiv, pa tudi neupogljiv v svojem slovenskem prepričanju. Zatorej: dobro došel!

Prešernova slavnost akademičnega društva „Triglav“-a v Gradci.

Slovenec, živeč sredi tujega in sovražnega naroda, kaj rad hrepni po domačem ognjišči, krog katerega se zbirajo bratje po duhu in jeziku, hrepni po delu za sveto narodno stvar, kajti v spominu so mu krasni dnovi, ki jih je preživel na domačih tleh in navdaja ga jeklena volja, svojemu narodu tudi na tujem priboriti spoštovanje, katerega mu ne more odreči, kdor ga pozna.

To hrepnenje in ta jeklena volja vodila je naše prednike, ki so za slovenske velikošolce v Gradi ustanovili akademično društvo „Triglav“. Mnogo je od onega imenitnega dne preteklo let, marsikaterega naših ustanovnikov in članov spoštuje narod slovenski kot mnogočasluženega delavca na širnem domačem polju, marsikaterega že krije labna zemljica — „Triglav“ pa je rasel, cvetel, se ukrepil in danes ga narod s ponosom imenuje zavetišče svojih sinov.

In res, zavetišče je v besede najširšem ponenu. V njem se zbira slovenska akademična mladež, da se z resno besedo naučuje za narodno stvar in da v veselom soglasju goji vede, glasbe in umetnost. Širno in vsestransko je delovanje „Triglav-a“, dokaz temu sosebno dve redno se ponavljajoči priliki, slovesni izleti na domača tla in Prešernova slavnost.

Nekaj let že slavi „Triglav“ spomin prvaka pesnika, praznuje ga javno in sijajno, v neovrgljiv dokaz, da je Slovenec ponosen na svoje imenitne može, ponosen na svoj narod in jezik, in da mu je na razpolaganje dovelj močij storiti to na lep način.

Ravnokar smo zopet završili Prešernova slavnost, ki je v marsikatrem oziru nadkriljevala svoje prednike. Povabili smo nanjo vse v Gradi živeče Slovence, saj jih je toliko, samo da žive mirno, tiko in se ne udeležujejo javnega življenja. Odzvali

pa so se našemu pozivu vsi in tako smo bili svoji mej svojimi in za trenotja smo pozabili, da smo na tujih tleh. A ne samo slovenska — vseslovanska bila je Prešernova slavnost. Slovenska akademična društva Graška posetila so jo polnoštevilno, razven tega pa so nam Hrvati, Srbi, Čehi, Bolgari in Poljaki naznali mnogo odličnih rodin, ki so z veseljem prišle na našo Prešernovo slavnost. Tako je slovanski svet zastopalo dokaj odličnih mož in žen, marsikatero krasuo dekle.

In še v nekem oziru je, kakor smelo trdim, letošnja Prešernova slavnost nadkriljevala prejšnje. „Triglav“ si je s častnim postopanjem že davno priboril spoštovanje nemških akademičnih krogov, ki so ga nekdaj prezirali, a da si tudi pridobi ugleda v izvan akademičnih krogov, povabili smo na Prešernovo slavnost dokaj odličnih nemških rodin. Tako dokazali smo jim na najpoštenejši način, da narod slovenski je narod vrl in čil, da se mu gode velike krvice po onih, ki ga ne pozna. Čuli smo iz ust marsikaterega Nemca hvalilne besede, brali smo na obrazih začudenje in veliko priznanje na krasni slavnosti. Dobili smo na časten način ugleda pri narodu, ki ima, zaslepljen in varan po strastnih naših nasprotnikih, v svojih listih stalne rubrike, ki grdi naš rod. To naše počenjanje ve ceniti on, ki pozna tukajšnje razmere — vsaj gre priznanje in hvala, ki smo jo želi mi, posredno celemu narodu. Tako budem lepim in mirnim potom razrušili ovire, ki se stavljo našemu socijalnemu življenju.

Toliko občinstva smo tedaj povabili na našo slavnost in res, ob 1/29. uri zvečer bile so velike Anine dvorane pri Danielu, v katerih ima nad 600 ljudij prostora, prenapolnjene.

S ponosom in veseljem pozdravili smo v naši sredi gosp. prof. dr. Kreka, g. prof. Hubada, g. prof. Turkuša, g. prof. Hauptma, majorja gosp. Komela pl. Sočebrana, slavnega skladatelja gosp. dr. B. Ipavec, kornega vojaškega župnika, gosp. monsignora Tomšeta, korporativno zastopana akademična društva „Hrvatska“, „Stražilovo“, „Ognisko“, zastopnike Čehov in Bolgarov in zastopnika bratskega rudarskega društva „Prokop“ iz Ljubnja, ki je na našo slavnost oddalo dva člana, Čeha in Slovenca. Občudovali smo nadalje krasen venec gospoj in gospodičin, videli smo mnogo častnikov, kratko rečeno, posetilo nas je odlično in elegantno občinstvo.

(Dalje prih.)

Domače stvari.

— (Prva Ljubljanska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda.) Na prošnjo načelnštva opozarjamо še jedenkrat na jutrnji občni zbor te podružnice, kateri bode ob 11. uri dopoludne v steklenem salonu čitalničnem in ne v pevski sobi, kakor je bilo v prvem naznalu povedano.

— (Promocija.) Danes bil je na Dunajskem vsečilišči promoviran doktorjem prava g. Vladimir Foerster, sin vrlega glasbenika gosp. Ant. Foersterja. Častitamo!

— (Slovensko gledališče.) Opozarjamо še jedenkrat na jutrajšnjo slovensko predstavo, katero gledališči list prijavljamo na drugem mestu.

— (Deželno gledališče) ogledalo si je včeraj na povabilo deželnega odbora kranjskega poveljništva Ljubljanskega gasilnega društva, gospodje Doberlet, Ahčin, Santel in Gerber ter stotnik Spodnješenskega gasilnega društva g. J. C. Juvarčič. Navzočna sta bila tudi gospod deželnini inženir Hrasky in ravnatelj mestnega vodovoda gosp. inženir Hanuš. Gospodje ogledali so si vso zgradbo prav temeljito in se tudi s svojega stališča kot gasilci izrekli jako povoljno in laskavo.

— (Prvi nastop tamburaškega zabora „Sokola Ljubljanskega.“) V četrtek 17. t. m. priredi „Sokol Ljubljanski“ družbinski Sokolski večer, ki obeta biti jako zanimiv po mnogoličnem programu. Prvikrat bode nastopili društveni „tamburaški zbor“, ki se je osnoval letosno poletje. Ko se je društvo posrečilo omisliti si krasne instrumente in zbrati 12 članov za zbor, pričele so se pod vodstvom odbornika Josipa Nollija takoj redne vaje. Prvi praktični pouk v tamburauji podal je članom Sokola g. Janko Macák iz Trsta, ki je blagovoljno nad 14 dnij vsak dan poučeval tamburaše iz domoljubne naklonjenosti do društva. Pozneje se je zbor od avgusta meseca naprej marljivo vežbal in si

pribavil repertoir za svoj prvi nastop. V programu sta dve koračnici: „Sokolska“ in „Naprej“, dve pesmi „Lepa naša domovina“ in „Kje dom je moj?“, dva večja venčka narodnih pesmij, namreč „Potpourri slovenskih narodnih pesmij“ (obsegajoč: Uvod; Čuk se je oženil; Al' me boš kaj rada imela; Količnik kapljic toliko let; Stoji tam lipica; Gorenjska; Nam lunca sveti celo noč; Kaj buš za mano hodil; Kranjski sin) in „Vienac hrvatskih povjevaka“ (obsegajoč: Uvod; Hej Slovani; Na levoj strani; Marezinka (tko je rodjen Hrvat); Nek se hrusta šaka mala; Još Hrvatska ni propala) in končno dve plesni točki „Kolo“ in „Valček“. Že sam tamburaški program je zanimiv in različen, iz prijaznosti pa bodovala še oktet pevskega kluba „Sokola“, ki bode pel-štiri točke in 15 telovadcev „Sokola“ izvajalo bode nove skupine in vaje, katere sta sestavila brata Benčan in Vernik. Popolni program prijavili bodovali v jedni prihodnjih številk.

— (Levstikovi zbrani spisi.) Podjetna knjigotržnica Ig. pl. Kleinmayra in Fed. Bambergava poslala nam je na ogled doslej natisnjeni del Levstikovih zbranih spisov, 43 v osmerki tiskanih pol. Levstikove spise, kateri izidó še pred novim letom v dveh elegantnih in zelo obsežnih zvezkih, uredil je pokojnika prijatelj, g. prof. Fr. Levec in že to ime nam je porok, da bode Kleinmayr in Bambergova izdaja dostenjen spomenik nepozabuemu našemu Levstiku. Izvesne pole, katere so nam došle, prinašajo zgolj pesniške proizvode Levstikove, katere so razdeljene v nastopne oddelke: Poezije, ode in elegije, sonete, romance, balade in legende, otročje igre v pesencah, različne poezije, zabavljice in pustice, Ježa na Parnas, Ljudski glas, Kraljedvorski rokopis. Velika večina teh biserov slovenske književnosti bila je naši publiki doslej povsem neznana, kajti literarna zapuščina Levstikova je tako obsežna. Toda tudi one pesmi, katere so bile že prej kdaj natisnjene, prepilil in predelal je Levstik deloma tako korenito, da jih je jedva spoznati. — Za danes opozarjam slovensko občinstvo na to krasno izdajo Levstikovih zbranih spisov, a kadar izide, priobčili bodovali obširno oceno.

— (Ljudska štetev in nemški listi.) Nekateri nemški listi, ki uporabijo vsako priliko, da zasramujejo slovenski narod, trudijo se tudi, da bi dokazali na podlagi zadnje ljudske šteteve, da slovenski narod propada, ker je njegovo število le pičlo narastlo, v nekaterih krajih pa se celo skrčilo. Tako n. pr. našeli so na Koroškem 1222 Slovencev manj nego zadnjic. Vse to pa so le posledice znanega načina, po katerem se šteje, in zloglasne „Umgangsprache“, o kateri smo že toliko pisali. Poudariti pa je tudi treba, da je mnogo Slovencev v tujini, katerih pa gotovo neso vseh upisali za Slovence, ker tam jim je občevalni jezik drugi. Na papirji nas torej lehko zmanšujejo, da se pa to ne bode godilo tudi v resnici, zato skrbeti je sveta dolžnost vsakega domoljuba.

— (Trpljenje in smrt Jezusova.) Tudi včerajšnja predstava uspela je jako dobro. Opozarjam občinstvo, da bode družba priredila samo še tri predstave, namreč danes, v soboto in v nedeljo popoludne ob 4. uri in ob 8. uri zvečer.

— (Mejnarodna razstava fotografij na steklu.) Posebno zanimiva serija sklene se danes, to so pogledi na Peterburg, Moskvo, Bruselj i. t. d., katere naj bi ne zamudil, kogar zanimajo take stvari. Jutri prične se nova serija Švica in Montblanc.

— (Škofjeloška narodna čitalnica) imela je 10. t. m. svoj redni občni zbor, pri katerem so bili sledči gospodje v novi odbor izvoljeni: G. Blaž Mohar, predsednikom; g. Matevž Bežan, notarski kandidat, podpredsednikom, ob jednem arhivarjem; g. Lovro Sušnik, tajnikom; g. Bogomir Krenner, blagajnikom, in g. dr. Ant. Arko, odbornikom.

— (Prvi desetak za pomnoženo izdajanje „Mira“.) Iz Kranjske gore se piše v „Mir“: Slučajno je prišel rodoljub s Koroškega k nam, ko smo obhajali god našega gospoda kapelana. Razgovarjali smo se o žalostnih, prežalostnih razmerah na Koroškem in uvideli, da je neobhodno potrebno, da se z novim letom počenši „Mir“ najmenj po trikrat na mesec izdaja. Na predlog nekega gospoda, ki pri vsaki priliki rad podpira koroške Slovence, zbral se je mej navzočimi šest gospodi 8 gld., kateri svoti ste še dodali dve rodomljubkinji po 1 gld., tako da je prišel skupaj prvi

desetak v ta namen, da se pomnoži z novim letom izdajanje „Mira“. V isti namen obljudil je gospod predlagatelj žrtvovati po 3 gld. na mesec. Živelj koroški Slovenci. Naj bi ta domoljubni čin našel mnogo posnemovalcev!

— (Mrtvega našli so v Murici) pri Brucku 38letnega rešetarja Lorencu Oblaka iz Kocevja. Ni še dognano, je li ponesrečil, ali pa bil morda ubit, ali v vodo pahnjen.

— (Samomor.) V Savo skočil je učitelj Matija Zorman iz Dobove pri Brežicah. Bil je že dalj časa otočen in se je baje malo pred osodepolnim korakom nekaj sprl z nadučiteljem.

— (Podpornemu društvu za slovenske visokošolce na Dunaju) so poslali darilati gg.: Dr. Fr. Celestin 10 gld., J. J. nar. učitelj v Trstu 5 gld., J. Razboršek, dekan v Gradu 5 gld., Jakob Aljaž, župnik v Dovjem 5 gld. in Janez Novak, župnik v Radoljici 5. gld., dalje J. Navratil 5 gld., Fr. Jančar 5 gld., J. Mubej 5 gld., J. Premern 3 gld., P. Hlačar 3 gld.. in dr. Matija Murko 3. gld. — Vsem tem rodoljubom izreka odbor tem toplejo zahvalo, ker so vsi že po večkrat večje darove naklonili navedenemu društvu. Ob jednem vabi odbor najuljudneje vse rodoljube, da se po močeh obnesejo za ubožne visokošolce z božičnimi darili.

— (Akademično društvo „Slovenija“ na Dunaju) napravi v ponedeljek 14. decembra 1891 svojo četrto redno zborovo sejo v zimskem tečaji 1891/92 s sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika. 2. Poročilo odborovo. 3. Kritika g. Gorupovih „stihov in podatkov“, kritikuje g. stud. iur. Karol Schweiger. 4. Berilo: „V somraku“, slike iz Dunajskega dijaškega življenja, čita g. cand. iur. Aut. Švigelj. 5. Slučajnosti. Lokal: Kastners Restauration „Zum Magistrat“, I. Lichtenfelstrasse 3. Začetek ob polu 8. uri zvečer. K obilni udeležbi vabi odbor.

— (Samomor.) Na Dunaji na centralnem pokopališči ustrelil se je v sredo inženir južne železnice Alfred Breindl, rojen Ljubljancan, ki bode gotovo znan mnogim čitateljem. Sluga pokopališča čul je strel okoli poludneva in našel pri ograji elegantno oblečenega moža s prestreljenimi senci, poleg njega revolver. Vse prizadevanje težko ranjenega obudit v življenje, bilo je zman. Dolgotrajna bolehnost je nesrečneža bržkone guala v smrt.

— (Slovensko pevsko društvo na Dunaju) priredi v torek dne 15. decembra v Ronacherjevi dvorani (I. Schellinggasse), ob 8. uri zvečer pod vodstvom povodovje g. A. A. Buchte velik koncert. Vspored je sledeči: I. del: 1. Vilhar V. S.: „Slovo“, moški zbor slovenski, se spremljevanjem na glasoviru. 2. a) Dvorak A.: „Variace“, b) Rubinstejn A.: „Valce caprice“: igra na glasoviru gospica Noëmi Jirečkova pl. Samokova. 3. Bendl K.: „Slavin“, cyklus slovenskih pesmij za mešan zbor s spremljevanjem na harmoniju in na glasoviru četirično, izbor 3: a) maloruska, b) lužička, c) polska. Ta skladba je nova, slovenskemu pevskemu društvu poklonjena. 4. Hrvatske pesni, poje gospica Josipina Jamnicka. 5. a) Müinchheimer A.: „Goral“, moški zbor polski. Baritonsolo poje Slovenec J. Grm. b) Horejšek V.: „Tuga“, moški zbor srbski. c) Meščinski P.: „Zakuvala ta siva zazulja“, moški zbor maloruski, s spremljevanjem na glasoviru. Tenor-solo poje Rus: g. A. Köhler. 6. a) Smetana B.: „Polka“, b) Liszt F.: „Rapsodija 13“, na glasoviru igra gospica Noëmi Jirečkova pl. Samokova. 7. Bendl K.: „Slavin“, izbor četrti: d) bolgarska, e) srbska, f) hrvaska, g) hrvaska z Medjimurja (mešani zbor). 8. Zaje Iv. pl.: „Duetto iz opere Zrinjski“, pojeta gospica J. Jamnicka in g. B. pl. Vulakovič. 9. Förchtgott-Tovačovsky A.: „Zvuky slovanské“, fantazija za moški zbor s spremljevanjem vojaške godbe. Spremljevanje priredil g. A. A. Buchta. — Na glasoviru spremljata člana: g. K. Paur in g. R. Kohn. Na harmoniju igra g. Fonda: II. del: Koncert vojaške godbe c. in kr. 19. pešpolka, pod vodstvom g. kapelnika Alfonza Czibulke. Ustopnice se dobé in sicer za cerkev po 2 gld., druge po 1 gld. 50 kr. v društveni pisarni I. Tiefer Graben 11 (L. Bouchal), v „Slovenski Besedi“ I. Wallnerstr. 2, in na večer koncerta pri kasi. Natančneji vsporedi dobé se brezplačno pri koncertnem večeru. — K temu koncertu vabi se posebno tudi na Dunaji živeti Slovenci!

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Beligrad 11. decembra. Posredovalci za trgovinsko pogodbo odpeljejo se v nedeljo na Dunaj.

Odessa 11. decembra. Vsled prenehanja žitnega izvažanja zapustili so vsi tovorni parobrodi Črno morje. Vsa trgovina je prestala. Okoli 25.000 oseb je brez zasluga.

Pariz 11. decembra. Po oficijskih poročilih iz Shangaia so nemiri na Mongolskem končani. 42 upornikov bilo je usmrtenih. V Jakonu bili so uporniki teheni v nekaterih bitkah.

Berolin 12. decembra. Obravnava o trgovinskih pogodbah se nadaljuje. Caprivi poddarjal je, da je trenotek ugoden, da se sklenejo pogodbe. V imenu Poljakov govoril je posl. Komerovsky, da bodo glasovali za pogodbe, ker so koristne deželi.

London 12. decembra. „Daily News“ javlja, da je predsednik združenih držav odklonil nemške pogodbene predloge.

Razne vesti.

* (Pokojni nadvojvoda Henrik,) ki je nedavno umrl na Dunaju, zavarovan je bil pri znani zavarovalnici „The Gresham“ za pol milijona frankov. Ta vsota izplačala se bode sedaj njegovi bčkerki baronici Waidek.

* (Zaradi velikih carinskih defravacij v Črnovcih) zaprli so že mnogo finančnih uradnikov in stražnikov in jih priveli tudi iz drugih krajev deželnemu sodišču v Črnovcih. Vedno se govoril še o novih zaporih.

* (Bosensko društvo v Belegogradu) predložilo je svoja pravila. Namen društvu, česar člani mogli biti samo v Srbiji živeči Srbi iz Bosne in Hercegovine, je, podpirati potrebne rojake. Udnine plačuje se na leto šest frankov. Ustanovniki plačajo po sto, dobrotniki po dvesto frankov jedenkrat za vselej.

* (Platina na Rusku) Rusija pridelala toliko platine, da more zadoščati vsem svojim potrebam in je še izvaža. Posebno veliko se je pridelala v permski guberniji. Ni še dolgo, okoli šestdesetega leta, da se je malo upraševalo po platini, ki je bila jako po ceni, nekateri so celo trdili, da nema nobene. Zadnja leta pa je poskočila cena platini od 3000 rubljev za pud (16 kilogramov) na 12.000 rubljev. Surova platina se pošilja v inozemstvo v London, obdelana pa prihaja zopet nazaj v Rusijo.

* (Železnica na dražbi.) Železnica Rigatumska prodala se bode na javni dražbi in jo bodo bržkone kupila država. Delničarji dobili ne bodo menda nič, imejitev obligacij pa prav malo.

* (Država ženska.) V Berolini hotela je neka ženska, ki je bila v moški obleki, umoriti in oropati svojega 64letnega soseda, v česar sobo je ulomila. Prišla je še pravočasno pomoč in so drzno napadalko prijeli in odvedli v zapor.

* (Najtežja žena v Evropi.) V Trauringu na Bavarskem umrla je 40letna gospa Pröbstl, ki je bila najtežja žena v Evropi. V spomladi 1890. leta tehtala je že 4 centi in 30 funtov, zdaj pred smrтjo pa je tehtala že 5 centov. Glava, roke in noge bile so normalne. Pri pogrebu bile so velike težave. Pokojna počutila se je do svoje smrti prav dobro.

Siguren zdravilen uspeh. Vsem, kateri vsled zapretja ali slabega prebavljenja napenja, tišči, jih glava boli, ki nemajo slastij do jedij in ali jim je drugače slabo pomaga gotovo pristni „Moll-ov Seidlitz-prašek“. Skatilica 1 gld. — Vsak dan ga razpošilja po poštnem povzetju A. Moll, lekar, c. in kr. dvorni založnik, na Dunaji, Tuchlauben 9. V lekarnah po deželi zahtevaj se izrecno Moll-ov preparat z njegovo varstveno znamko in podpisom.

4 (4-16)

Anatherinova ustna voda in zobni prašek

ohrani usta, krepča čeljustno meso ter odpravila slabo sapo iz ust.

Jedna steklenica ustne vode volja 40 kr.; jedna škatilica zobnega praška 20 kr.; 12 steklenic 4 gld.; 12 škatilic samo 2 gld. (81—151)

Lekarna Piccoli, „pri angelju“, v Ljubljani, Dunajska cesta, naročila se izvršujejo z obratno pošto proti povzetju zneska.

Poslano.

Neusteин-ove posladkorjene Elizabetne kri čisteče pile,

skušeno in od znamenitih zdravnikov priporočano lahko čistilno, raztoplajoče sredstvo. — 1 škatilica à 15 pil velja 15 kr., 1 zavoj = 120 pil 1 gld. a. v. — **Pred ponarejanjem se kako svari.** — Zahlevaj izrecno Neusteин-ove Elizabetne pile. — Pristne so samo, če ima vsaka škatilica rudeči tiskano našo protokolovano varstveno znamko „Sveti Leopold“ in našo firmo: lekarna „pri sv. Leopoldu“, Dunaj, mesto, Ecke der Spiegel- und Planckengasse. — V Ljubljani se dobivajo pri gosp. lekarji G. Piccoli-ji. (949-6)

Kaj, malo ta zaboječek stane 5 goldinarjev?
V trgovini na ozi strani dobim za tisto ceno dosti vedno stavbene igre. To vam rad verujem, odgovoril je prodajec, to so posnetki, pri meni pa dobite le pristne sidraste stavbene igre; le vzemite ta zaboječek, ako je tudi majhen, veselja bude prouzročil dosti več, karor veliki posnetki. Kupitelj vzel je zaboječek, a zadovoljen vender ni bil.

Te dogodbe sem se spomnil, ko sem letos pri nakupovanju božičnih daril slišal upraševati zlasti po sidrasti stavbni igri. Poiskal sem torej slučajno znane mi kupitelja od lani in ga uprašal, kako je zadovoljen z zaboječkom. „O, prav dobro, nihče bi ne verjel, kako da so zaboljni; sedaj kupil bodem za Božič dopolnilni zaboječek. Kadar koli s svojim dečkom sestavljam igro, me veseli, da se po velikosti posnetka nisem dal zapeljati, kajti videl sem ga pri znancih, a z mojo igro se niti primerjati ne dám.“ Nekaj dajn pozneje čul sem isto tako ugodno sodbo o sidrastih stavbenih igrach. Stariši in otroci so naudjeni in vzdruženi in zadovoljni, da popolnijo svojo igro vsako leto s popolnilnimi zaboljenci. V prvi vrsti je torej vsem starišem priporočati to izborno darilo in omenjam, da Richterjeva tovarna na Dunaju pošilja vsakomur, kdor se oglaši, svoj cenik zastonj. (1009)

„LJUBLJANSKI ZVON“

stoji
za vse leto 4 gld. 60 kr.; za pol leta 2 gld. 30 kr.; za četr leta 1 gld. 15 kr.

Št. 12. Slovensko gledališče v Ljubljani. Dr. pr. 452.

V nedeljo, dn. 13. decembra 1891.

V dvorani Ljubljanske čitalnice.

REVČEK ANDREJČEK.

Narodna igra s petjem v petih dejanjih. Nemški s' Nullerl, spisal Karol Morre. — Poslovenil J. Bedenek. — Režiser gospod Ignacij Borštnik.

O S O B E :

Gospod Zvitorog, bogat zasobnik	gospod Šturm.
Jože Jeklen, posestnik in župan	
v Bohinju	—
Ana, njegovi hčeri	gospod Verovšek.
Franica,	g. Borštnik-Zvonarjeva.
Jerica, dekla	gospa Danilova.
Neža, starca ubožica	gospica Nigrinova.
Pavel, nje sin, veliki hlapac	gospica Slavčeva.
Anže, hlapca	gospod Danilo.
Simen, pri	gospod Sršen.
Nosan občinski birič	gospod Karlič.
Grešnik, posestnik in Jeklenov sosed	gospod Urbancič.
Ljubo Domen, gostilničar v	gospod Perdan.
Sent Janžu	gospod Lovšin.
Revček Andrejček,	gospod Borštnik.
Zmikart Matija,	gospod Podčavenski.
Strel,	gospod Bergant.
Pok,	gospod Gostinčar.
vrši se v Bohinju v sedanji dobi.	

Lotterijne srečke 9. decembra.

V Brnu: 85, 10, 88, 37, 38.

Umrli so v Ljubljani:

9. decembra: Anton Stepanzig, posestnik, 72 let, Gradaške ulice št. 10, marasmus.

10. decembra: Matevž Papež, prisiljenec, 50 let, Poljanski nasip št. 50, scrophulose.

V deželnih bolnicah:

9. decembra: Jera Dimnik, gostija, 65 let, driska.
10. decembra: Franja Vidic, dñinarica, 35 let, carcinoma uteri.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Močrina v mm.
11. dec.	7. zjutraj	735,0 mm.	8,0°C	sl. jzh.	obl.	1,80 mm.
	2. popol.	734,5 mm.	8,6°C	sl. jzh.	obl.	
	9. zvečer	736,4 mm.	5,2°C	sl. svz.	jasno	dežja.

Srednja temperatura 7,3°, za 7,9° nad normalom.

ANDR. DRUŠKOVIČ

trgovec z železnino

Mestni trg 10 LJUBLJANA Mestni trg 10

priporoča svojo bogato zalogu

šteditnikov, nagrobnih križev, kuhinjskega in vsakovrstnega poljedelskega orodja, kovanje za okna in vrata, cementa i. t. d.,

spleh vsega v to stroko spadajočega blaga.

Fine (416—33)

vodne pile in žage

za kajih izbornost se jamči, po najnižji ceni.

Dunajska borza

dn. 12. decembra t. l.

	včeraj	—	danes
Papirna renta	gld. 92,35	—	gld. 92,35
Srebrna renta	" 92,05	—	" 91,95
Zlata renta	" 108,30	—	" 108,35
5% marčna renta	" 102,—	—	" 102,10
Akcije narodne banke	" 1005,—	—	" 1007,—
Kreditne akcije	" 280,75	—	" 282,—
London	" 117,85	—	" 117,90
Srebro	" —	—	" —
Napol.	" 9,36	—	" 9,36
C. kr. cekini	" 5,61	—	" 5,59
Nemške marke	" 57,95	—	" 57,97 ^{1/2}

Težko prebavljenje,

kater v želodci, dyspepsija, pomanjkanje slasti do jedij, zgago i. t. d., dalje

katar v sapniku,

zasiljenje, kašelj, hričavost mnoge nadlegujejo in te opozarjamo na (5-8)

GLAVNO SKLADISTE

MATTONIJEVE

GIESSHUBLER

najčastije lužne

KISELINE

katera se po izrekih najprvih medicinskih avtoritet rabi z najboljšim uspehom.

Vspremo se:

Gostilničar na račun.

Trgovsk pomočnik za trgovino z mešanimi blagom, kateri je zmožen slovenskega in nemškega jezika v besedi in pisavi, ne pod 25 let star in ki je delj časa služboval v kaki hiši.

Hlapac za prevažanje tovorov. (1065—3)

Pri

Janezu Wakonigg-u v Šmartinu pri Litiji.

Naznanilo.

Podpisane javlja p. n. čestitemu občinstvu, da je odpril

delavnico

jermenarstva in sedlarstva

v Ljubljani, sv. Petra cesta št. 34

ter se priporoča v obila naročevanja. — Popravila se izvršujejo točno in ceče.

Velika zaloga kovčegov.

Fran Velkavrh,

jermenar in sedlar.

Kot komptoirist

ali pisar želi ustopiti mladenič, ki je dovršil spodnji gimnazij in je izurjen tudi v trgovini.

Naslov pove iz prijaznosti upravištvu „Slovenskega Naroda“. (1064—3)

dober prodajalec, izurjen v trgovini z železnino, specerjskim in nekoliko z manufakturnim blagom, izvežban lotokolektant, zmožen slovenskega in nemškega jezika, želi premeniti svojo službo do dne 1. februarja 1892. 1. — Pisma pod L. K. vsprejema iz prijaznosti upravištvu „Slovenskega Naroda“. (1047—3)

Mejnarodna PANORAMA

v Ljubljani

na Kongresnem trgu v „Tonhalle“.

Odprta vsak dan od 2. ure popoludne do 9. ure zvečer. — Ob nedeljah in praznikih od 10. do 12. ure dopoludne in od 2. ure popoludne do 9. ure zvečer.

Ustopnina za osebo 20 kr. 6 ustopnic se dobi za 90 kr. Otroci 10 kr.

Od nedelje due 13. t. m. do uštete

srede due 16. t. m.:

X. serija: (986—23)

Švica in Montblank.

Primera št. 7

(nikaka tontina):

Polica guvernerja države Novi York.

Leta 1850. zavaroval se je Mr. Lucius Robinson, o svojem času guverner Novega Yurka, na življenje pri

„THE MUTUAL“

bajvečja in najbogatejša zavarovalnica na svetu.

Osnovana na goli mejsobojnosti.

Garancijski zaklad (1054—3)

367^{3/4} milijonov goldinarjev a. v.

Skoro 70 milijonov goldinarjev več, kakor vsaka druga zavarovalnica.

Tedanja starost: 31 let. Zavarovalna vsota: 5000 dolarjev.

Letna premija: 155^{1/4} dolarja.

Ko je Mr. Robinson pred kratkim umrl, dobiti so njegovi dediči vsled priklopilnih deležev od dobička na mestu 5000 dolarjev 14.455 dolarjev, ali skoro trikrat toliko, kolikor je bila prvotno zavarovana vsota.

Ta polica ni bila nikaka popolna tontina — katere rezultat objavlja sedaj neko drugo ameriško društvo — in izguba vseh premij, v slučaju, da se je ustavilo plačevanje, je bilo izključeno.

Generalno ravnateljstvo za Avstrijo:

Dunaj, I. Lobkowitzplatz 1.

Glavni zastopnik za Kranjsko:

ALOJZIJ LENČEK

v Ljubljani, na Sv. Jakoba trgu.

Popolna razprodaja.

Radi popolne opustitve trgovine z urami

A. GEBA

v Ljubljani, Slonove ulice št. II

bode od 1. decembra 1891 nadalje

reelna razprodaja

in bodi visoko čestitemu občinstvu ta izredno ugodna prilika v nakupovanje potrebnih predmetov, osobito priličnih

božičnih in novoletnih daril

ceneje, kot za lastno troškovno ceno najtopljeje priporočana.

Na prodaj bode bogata izber vsakovrstnih zlatih in srebrnih ur za gospode in gospode, dalje ur na nihalo in ur z budilom ter stenskih ur; srebrne urne verižice itd. itd.

Veliki krah!

Vsled amerikanskih carinskih razmer kupil sem vso za logu neke velike, slavnoznane

tovarne ogrinjač

za izredno nizko ceno in prodajam po neverjetno nizki ceni

gld. 1.40

debelo, gorko in nepoškodljivo ogrinjačo, katere koli barve, s krasnim obrubom in s prami, poldrug meter dolgo in poldrug meter široko.

Podviza naj se torej vsak, da naroči, dokler je še kaj v zalogi, kajti vsakih 100 let se ponudi taka prilika le jedenkrat. — Dobiva se proti gotovemu plačilu ali po povzetji pri znani pošteni firmi

Jožef Chyba, razpošiljalnica na Dunaji. (1068-2)

Zobozdravnik SCHWEIGER

stanuje (872-10)

„pri Maliču“, II. nadstropje, št. 25-26.

Ordinuje vsak dan od 9.—12. ure dopoludne in od 2.—5. ure popoludne.

Ob nedeljah in praznikih od 9.—1. ure popoludne.

Najnovejše in najboljše vrste umetnih zobovij in zob. — Najboljše in trpežne plombe v zlatu in platino za sprednje zobe, postekljene plombe povsem in nerazločno take, kakor so zobje.

Za vse dela in operacije se garantira.

Racionalni okovi za kopita in parklje.

Patentovani okovi (1010-4) za parklje volov za leto in za zimo in sicer za težke in lahke govedne pasme.

Patentovane podkve za konje z nadomestilnimi nasadi.

Podkve za tovorne in vozne konje, lovска, jahalna in dirkalna železa. Patent. podkve z gumijevimi nasadi in povezanimi ulogami itd. Čarapna železa, hodna železa, žebliji za kopita in parklje, podpore za kopita iz železa in jekla, vojaško-oblazveno predpisane podpore, patentovane H podpore, patentovane podpore z gumijevimi ulogami.

Cenike in kopitne razpredelnice pošiljajo zastonj in frankovan

M. HANNS sinovi, Dunaj, I., Strauchgasse 2.

Oklic!! Na vse čitatelje!

Pooblaščen sem, da spravim blago hitro v denar, prodati 1000 komadov jako elegantnih, dobro idočih in na sekunde regulovanih

Washingtonovih remontoir-ur

z gol proti povrtniti carine, troškov in poštne, torej za vsako ceno. Proti povzetju **gld. 2.60** dobri vsakdo to prekrasno remontoir-uro **s kristalnim ploščatim steklom in mehanjeno pripravo za kazalo, katero je navijati brez ključa.**

Kdor hoče kupiti dobro, ceno eno in tako solidno remontoir-uro in to za neverjetno nizko ceno

gld. 2.60

naj se podviza, da jo naroči čim prej mogoče, dokler je še kaj v zalogi, kajti taká prilika se ponudi redkokdaj. — Dobiva se po povzetji od firme

Jožef Chyba, razpošiljalnica

na Dunaji. (1068-2)

≡ Kašla ni več! ≡

Staro in preiskušeno domače zdravilo so pristni

Oskar Tietze-jevi
čebulni bonboni

ki prese netljivo hitro uplivajo proti kašlu, hričavosti, zaslzenju i. t. d. Ze izborna sestava mojih bonbonov je porok za uspeh. Paziti je torej natančno na ime Oskar Tietze in na „čebulno znamko“, ker se prodajajo posnetki, ki so brez vrednosti ali celo škodljivi. — V zveznjih 20 in 40 kr.

Glavna zalog: Lekar F. Križan, Kromeriz. Zaloge pri vseh lekarjih in trgovcih s specerijskim blagom. V Ljubljani pri: U. pl. Trnkoczy-ju, lekarju in L. Grečel-nu, lekarju. (918-12)

Ako imate

púliko, skrnino, slabe živce, nevralgijo, ischia, slabo cirkulacijo krvi, nervozno-slab želodec, kongestije v glavi, ako vas je zadel mrtvjak, ako nemate spanja, ako imate bolečine v hrbtni, hrbitno sušico — zahtevajte ilustrovano brošuro o s častnimi diplomi in z zlatu svetinjo v Kolonji, Welsu, Stuttgartu odlikovan in v Avstro-Ogerski c. in kr. izključno priv.

galvan.-elektro-magnetično uplivajočo frotirno pripravo.

Brošura razpravlja o uplivu, porabi in uspehih te priprave. — Priprava velja 12 gld. — Ilustrovano brošuro z natančnim popisom porabe pošilja se frankovano in zastonj iz tovarne izumitelja. (790-12)

TH. BIERMANNS, elektrotehnik,
DUNAJ, I., Schulerstrasse 18.

Nekoliko sodb o volni in prof. dr. Jägerja volneno perilo.

Prof. dr. F. A. Hoffmann: Predavanja o občni terapiji. II. izdaja 1888, Vogel v Lipskem (stran 79), O topih kopelih za srčne bolezni:

„Glavna stvar, na katero polagam vso važnost, je ta, da se mora telo zaviti v volno. Taka obleka je jedina, ki varuje nenavadno občutno in nežno kožo zadostno, dovoljuje popolno perspiracijo in vzbuja po svoji hravosti neko hiperemijo, a ne pomanjšuje, nego pomnožuje še toploto ocevja. Tudi praktična izkušnja je pokazala, da je z volneno obliko najgotoveje varovati bolnika prezebe in da se ni bati, ako gredó takšni bolniki na sveži, mrzljši zrak.“

Prof. dr. J. Rosenthal: Predavanje o javni in zasebni skrbi za zdravje. Erlangen 1887 (stran 218):

„V jednakih okolščinah uplija volna, katera posreba toliko znoja, kolikor se ga naredi in katerega pusti na svoji površini, da se razpuhti, jednakomerno hladilno, tako da se gorkota telesna ne množi tako, kakor pod platenino srajco in se zatorej ni bati prehajenja. Zato je tudi videti, da nosijo volno lovc, mornarji, hriboplazci, skratka vsi tisti, katerim je opravljati težka dela na prostem, na vročem ali mrzlem kraju, in počutijo se dobro.“

Jedina koncesijonovana tovarna mojih normalnih spodnjih oblačil so:

W. Benger-ja sinovi v Bregenz-u.

Prof. dr. G. Jäger.

(733)

Za Božič in Novo leto

priporoča

vizitnice in vošilne karte

,Narodna Tiskarna“ v Ljubljani.

L. Luser-jev obliž za turiste.

Gotovo in hitro uplivajoče sredstvo proti kurjim očesom, žuljem na podpištih, petah in drugim trdim praskom kože.
Dobiva se v lekarnah.
Ta obliž dobiva se le v jednej velikosti po 60 kr.
Zahtevaj izrečno Luser-jev obliž za turiste.

Veliko priznalnih pisem je na ogled v glavnih razpošiljalnicah:

L. Schwenk-a lekarna

Mödling-Dunaj.

Pristen samo, če imata navod in obliž varstveno znamko in podpis, ki je tu zrazen; torej naj se pazi in zavrne vse manj vredne ponaredbe.

Pristnega imajo v Ljubljani J. Swohoda, U. pl. Trnkoczy, G. Piccoli, L. Grečel; v Rudolfovem S. pl. Sladovič, F. Haika; v Kamniku J. Močnik; v Celovcu A. Egger, W. Thurmwald, J. Birnbacher; v Brezah A. Aichinger; v Trgu na Koščem C. Menner; v Beljaku F. Scholz, Dr. E. Kumpf; v Gorici G. B. Pontoni; v Wolfsbergu A. Huth; v Kranj K. Savnik; v Radgoni C. E. Andrian; v Idriji Josip Warto; v Radovljici A. Roblek; v Celju J. Kupferschmid.

V Ljubljani
v Špitalskih ulicah št. 10

KAROL TILL

! Darovi za Božič!

Okraski za božična drevesa. Lampijoni iz papirja. Angelci. Ježuščki. Zlate in srebrne nitke. Zlate in srebrne pene. Lepotila za božična drevesa. Svečice za božična drevesa. Svetilnički. Jaslice itd. Knjige s podobami. Basni. Snisi za mladino. Álbumi za poštne znamke. Reliefni álbumi. Úzoreci za slikanje. Kartoni za modelovanje. Igre za mladino in za odrasle. Molitveniki.

! Darovi za Božič!

Novosti
pisnega papirja
z monogrami in brez njih.

Cartes de correspondance. Krasne kasete, najfinje izdelane s cvetkami ali umetniškimi utiski. Udolbljeni galanterijski izdelki iz usnjenega kleja.

V Ljubljani
v Špitalskih ulicah št. 10

! Darovi za Božič!

Vizitnice na slonokostnem kartonu, z zlatim robom, v elegantnem tisku. — Álbum za fotografije. — Álbum za poezije. — Dnevnički. — Álbumi za autobiografije. — Mape za note. — Mape za pisanja. — Tružice za boje. — Tobičci za šolarje. — Nosilei za knjige. — Načrtne knjige. (456-5)

Klet v Šiški št. 14

oddal se dne 1. januvarja 1892.

Letno plačilo 40 gld. — Več pove upravništvo „Slovenskega Naroda“. (1071—2)

V Ljubljani, v veliki dvorani „Tonhalle“

le štiri predstave
v četrtek due 10., v petek dne 11., v soboto dne 12. in v nedeljo 13. due decembra 1891.

Velika spravna daritev na Golgati.

Življenje in trpljenje Jezusovo.

Predstavlja družba starobavarskih pasijonskih iger pod vodstvom Ed. Alesch-a.

Cena prostorom:

Sedeži: 1.—5. vrsta 1 gld., 6.—9. vrsta 80 kr., 10.—12. vrsta 60 kr., sedež na galeriji 40 kr.

Prostor za stojče v parterju 40 kr., dijaški bilet 20 kr., prostor za stojče na galeriji 20 kr.

Blagajna se odpre ob 7. ur. Začetek ob 1/2 8. ur.

Ustopnice prodaja tudi gospod TILL v Špitalskih ulicah.

Z velespoštovanjem

ravnateljstvo.

(1069—4)

Za božična in novoletna darila priporočati je zlasti glasbila

Vsi stroji za kmetijstvo in vinstvo!

Plugi, brane, njivni valarji, sejalnice, stroji za košnjo, obračalnice za seno, konjske zobače, stiskalnice za seno, mlatilnice, vlačilnice, lokomobili, trijeli, čističnice za žito, robkalnice za korizo, rezilnice za krmo, mlini za phanje, rezilniki za repo, mečkalnice za sadje, stiskalnice za sadje, mečkalnice za grozdje, vinske stiskalnice, oljne stiskalnice, perono-sporni aparati, stroji za lupljenje sadja, aparati za sušenje sadja in sočivja, vinske sesalnice, kletni predmeti, sesalnice za vodnjake, krožne žage, decimalne tehnice, živinske tehnice, mlečni separatorji, sodne nategače, stroji za vrtanje, avtomatično uplavajoče stiskalnice za sladko krmo, stroji za pranje, treslice za predivo i. t. d. i. t. d.

Vse izvrstno izdelano, po najnižjih tovarniških cenah.
! Jamstvo, ugodni plačilni pogoji, čas za poskušnjo!

Tovarna za kmetijske in vinske stroje

II., Praterstrasse 78. IG. HELLER, Dunaj II., Praterstrasse 78.

Bogato ilustrovani, 144 strani močni ceniki v nemščini, italijskem in slovanščini zastavljeni in franko. (124—22)

Solidna zastopstva se povsed osnujejo.

F. S. ROJNIK

Ljubljana, Križevniški trg št. 8

trgovina s specerijskim, materialnim, kolonialnim in barvarskim blagom

priporoča za prihodnje božične praznike po nizkih cenah vse v to stroko spadajoče blago, posebno sveže ovoče, kakor rozine, cibube, grozdiče itd. Kavo najboljših vrst, sladkor najfinje rafinade, amerikanski petrolej à kg. 20 kr. — V zalogi je tudi

pristni čisti med

in župnika Kneipp-a sladna in Ölz-ova kava po najnižji ceni.

JANEZ OGRIS

puškar

v Borovljah (Ferlach) na Koroškem

izdeluje in prodaja vsakovrstne nove puške in revolverje ter vse lovski priprave, patrone ter druge streljivo po najnižjih cenah. — Puške so vse pre-skusene na ces. kr. izkuševališči ter zaznamenovane z znarko tega zavoda. (175—79)

Za izbornost blaga jamči izdelovalatelj. Stare puške popravljajo se ceno. Ceniki posiljajo se brezplačno.

Koroški RIMSKI VRELEC.

Steklenice se polné naravnost z vrelec.

Najizbornejša slatina

izvrstno zdravilo, ako se uživa z mlekom ali sladkorjem, zlasti za kašljajoče otroke, — zdravje za bolnike na želodci in mehurji trpeče, za katarallene in malokrvne ljudi.

Glavna zaloge v Ljubljani pri M. E. SUPAN-u. (849-10)

Razglas.

V zapuščino umrle gospe Marije Kočažik pl. Sternhof, davčnega nadzornika udove v Ljubljani spadajoče

dragocenosti, sobna oprava, obleka in perilo

razprodajalo se bodo prostovoljno po javni dražbi

v ponedeljek, dne 14. decembra t. l.

dopoludne od 9. do 12. ure in popoludne od 2. do 5. ure v stanovanji pokojničnem, na Karlovski cesti št. 15 (Wasserkaserne) v Ljubljani.

Posamezni predmeti oddajali se bodo, ako treba, tudi pod izklicno ceno, toda le za gotovo plačilo.

Kupljeni predmeti odnesti se morajo takoj iz pokojničnega stanovanja.

V Ljubljani, dne 11. decembra 1891.

Dr. Jernej Suppanz, e. kr. notar kot sodni komisar.

*****

Prihodnji

živinski semenj v Višnji gori

bode

prihodnji ponedeljek, dne 14. decembra t. l.

Mestno županstvo v Višnji gori

dne 9. decembra 1891.

Anton Stepic, župan.

Za Božič!

P. n. slavnemu občinstvu in trgovcem priporočam svojo veliko zalogu raznih sladčarskih izdelkov, od navadnih do najfinjejših sladčic, dalje druga času primerna darila; vsakovrstne predmete za okrašenje božičnih dreves lastnega izdelka prodajam na drobno in debelo po jako ugodnih cenah. (1019—7)

Naročila izvršujejo se najhitrejše.

Nepoznam in privatnim naročnikom pošiljam le proti povzetju.

Josipina Šumi
sladčarska obrt v Ljubljani

na Kongresnem trgu (v Zvezdi).

Popolna razprodaja

zreal v zlatih in temnih okvirih, podob v oljnobarvnem tisku v jednakih okvirih, lesencev iz stekla in brona, vse skoraj za polovično ceno zaradi opustitve teh stvari, katere bi bile posebno primerne za

božična darila.

Dalje naznanjam, da sem otvoril

novo prodajalnico

(tik stare), v kateri imam veliko zalogu svetilnic za petrolej, visečih in stoečih, service-ov za jedila, kavo, čaj, vino, likér in pivo; umivalnikov na železnih stojalih, otročjih vozičkov in veliko izber steklenine, brušene in pristne posode in obče prijeljubljene rjave posode, ter prodajam iste po najnižjih cenah.

Prosečno slavno občinstvo, da me blago oli počastiti z mnogobrojnimi naročili, vabim zajedno tudi k obisku, da se prepriča o istinitosti navedenega.

Z najboljšim spoštovanjem

P. KAJZEL

Stari trg št. 13, poprej 15.

*****

Za božično sezono

priporoča svojo bogato preskrbljeno zalogu

modnega, manufakturnega in platnenega blaga

za dame in gospode po jaka znižanih cenah

(757-2)
Ljubljana
Mestni trg 20.

VILJEM SATTNER

Ljubljana
Mestni trg 20.

Oljni ekstrakt za uho

od c. in kr. sekund. zdravnika dr. Šipeka. Ta ekstrakt priporočajo zaradi sigurnega uspeha že več let autoritete, ker odpravi vsako neprirojeno **gluhost**, uklanja takoj **slab posluh**, **ušesni tok** in vsako **ušesno bolezni**; dobiva se proti dopošiljati gld. 1:70 v vsej Avstro-Ogerski frankovano po pošti iz lekarn: glavna zalogi v lekarni „pri sv. Duhu“ g. Ede pl. Tomaya, v lekarni g. Ant. Kögla in v mestni lekarni g. Mittlerja v Zagrebu; nadalje pri Zanetti-ju v Trstu, Jožefu Cristofolettiju v Gorici; Antonu Mizzano na Reki, — na Dunaju pri c. in kr. vojni poljski lekarni, na Štefanovem Trgu št. 8 in pri lekarju Twardy-ju, Mariahilferstrasse 196. — Pristno blago se dobiva samo v steklenicah z utisnjenim napisom

c. kr. sekund. zdravnik dr. Šipek na Dunaji. (962)

Spretne agente

vsprijmo pod ugodnimi pogoji in s stalno plačo dobro znana in v Avstriji razširjena **zavarovalnica za življenje**. — Ponudbe, v katerih je navesti reference, pošljajo naj se upravnemu tega lista. (1008-11)

Goldinarjev 5—10 more vsakdo zaslužiti **na dan gotovo** brez kapitala in brez nevarnosti za kako zgubo, ako prodaja zakonito dovoljene **srečke in državne papirje**. — Ponudbe pod „Srečke“ poslati je anonimni pisarnic **J. Danneberg, na Dunaju, I., Kumpfgasse.**

Zanimiva in za dolge zimske večere naj boljša igrača. — „Zagonetka-krožnica“ je samo pristna, ne ima „sidro“ kot znamko. Cena 35 kr. Na tisoče in tisoče je staršev, ki so pripoznali izredno vzgojilno vrednost slavne

Sidrove stavbinske igre.

Ni je lepše in vspodbudnejše igre za otroke in odrasle! Več o tej igri in o „Zagonetki-krožnici“ je izvedeti iz našega ilustrovanega cenika, katerega naj si hitro narodē vsi starši (dobi se zastonj in frankovano), da bi pravočasno mogli naročiti si res izborno božično darilo za svojo deco. — Vse stavbinske igre, katere nemajo znamko „sidro“, so navadni posnetki brez vse vrednosti, zatorej je vselej zatevati

samo Richter-jevo stavbinsko igro s sidrom, katere se nične ni presegel in katera je jedina, ki se dà redno popolniti. Dobiva se v vseh boljših trgovinah z igračami od 35 kr. do 5 gld. in več. (1009-6)

F. Ad. Richter & Comp.

Prva avstro-ogerska c. kr. priv. tovarna stavbnih igrač, na Dunaju, I., Nibelungengasse 4. — Rudolfstadt, Olten, Rotterdam, London E. C., New-York, 310 Broadway.

Suha bukova drva

se dobé na prodaji tudi **razklana in razzagana po najnižji ceni** na **Dunajski cesti št. 35 (Bežigrad)**. (979-5)

Nepremočne vozne plahte

različne velikosti in kakovosti ima vedno v zalogi in jih daje po ceni (860-11)

R. RANZINGER
speditec c. kr. priv. južne železnice, v Ljubljani,
na Dunajski cesti št. 15.

Najnižje cene.
Največji izbor.
Preobleke. Popravila.
L. Mikusch
tovarna dežnikov
Ljubljana, Mestni trg 15.

J. S. BENEDIKT

v Ljubljani, na Starem trgu

prodaja, začenši z današnjim, to je **dnem 12. decembra** vsled neugodne zimske sezone, ker ima še veliko zalogu blaga, vse spodaj navedene **zimske potrebščine**

(956-5)

na pol zastonj

in sicer: *mufe, kape iz kožuhovine in kimske kape, naglavne ogrinjače, takozvane „fichu“, volnene nogovice, obujke, golenice, rokovice, spodnje telesnike, telesnike s hlačicami za otroke, pletene kapice za otroke* in ostalo zalogu *olišpanih in neolišpanih klobukov za dame*.

Vse te stvari primerne so tudi za **Božična in novoletna darila** in kdor kaj potrebuje za ti priliki, naj ne zamudi ugodne priložnosti.